# Donald H. Rumsfeld amerikai védelmi miniszter Afganisztánról és Irakról
# 2003.02.14.

Donald H. Rumsfeld, az Amerikai Egyesült Államok védelmi minisztere (2001 januárja és 2006 decembere között) 2003. február 14-én beszédet mondott egy alapítvány szervezésében múzeummá alakított USS Intrepid anyahajón, New York-ban. A beszéd középpontjában az Egyesült Államok afganisztáni háborúban követett célkitűzéseinek és tapasztalatinak összefoglalása és iraki terveinek vázolása áll. A beszéd hangsúlyozott üzenete a Clinton-éra nemzetépítési kísérleteinek szembeállítása volt a Bush-adminisztráció afganisztáni gyakorlatával, valamint az iraki beavatkozással kapcsolatos elvek lefektetése az addigi afganisztáni tapasztalatok alapján. A beszéd magyar nyelven alább közölt részlete ezt dokumentálja. A beszédben említett Tommy Franks tábornok a Központi Parancsnokság (Central Command, CENTCOM, a közel-keleti régióban állomásozó amerikai erők tevékenységéért felelős parancsnokság) parancsnoka volt 2000 és 2003 között.

A dokumentumot magyar nyelven közreadja Kemény János.
A dokumentumközlés forrása: Az Egyesült Államok védelmi minisztériumának honlapja. In: http://www.defenselink.mil/speeches/speech.aspx?speechid=337

## A nemzetépítésen túl

[…] Ma este, ahogy gyűlünk ezen a hajón, hogy az emberi szabadság szélesedését ünnepeljük, hadd szóljak néhány szót arról, hogy ez az átalakulás miként is ment végbe.

A háború kezdetétől az volt a kiindulópontunk, hogy Afganisztán az afgánoké. Az Amerikai Egyesült Államok nem akarja birtokolni, vagy a mindennapi ügyeit intézni. Franks tábornok nem küldött hatalmas inváziós és megszálló erőt az ország megszállására, mint ahogy az oroszok tették. Ehelyett a koalíció minimális létszámmal képviselteti magát az országban. Olyan stratégiát dolgozott ki, amely szerint a tálibokkal szemben álló helyiekkel szövetkezünk. A nagy körültekintéssel bevetett precíziós lőszerek lehetővé tették, hogy a háborúnak kevesebb civil áldozata legyen, mint eddig bármely más háborúban a modern történelemben. Ennek eredményeként nem idegenítettük el az afgánokat.

Nem egyszerűen megpróbáltuk elkerülni a civil áldozatokat, hanem keményen dolgoztunk az emberéletek megmentésén. A koalíciós légierő több mint 2,4 millió humanitárius napi fejadagot dobott le Afganisztán felett, megerősítve azt a képet, hogy nem megszállóként érkezünk az országukba, hanem felszabadítóként. Ezek az elvek, amelyek a háborúban sikert hoztak, irányítanak minket a béke formálásában.

Afganisztán az afgánoké. A cél nem az, hogy olyasmibe kezdjünk, amit mások nemzetépítésnek neveznek. Ez sokkal inkább kísérlet arra, hogy segítsünk az afgánoknak felépíteni a saját országukat. Ez fontos különbség. Egyes nemzetépítési

kísérleteknél jó szándékú külföldiek érkeznek a helyszínre, ránéznek a problémára, és azt mondják, javítsuk ki. Ez jó szándékú dolog, kétség sem férhet hozzá, de kárt okozhat egyes esetekben, mivel a külföldiek nemzetközi megoldásokat kínálnak helyi problémákra, és ha ezt nem kezelik óvatosan, függőséget okozhat.

A hosszú távú külföldi jelenlét egy országban természetellenes lehet. Ez sok olyan országban megtörtént, ahol nagyszámú külföldi volt jelen. A gazdaságok reformja elmaradt, és eltorzultak valamennyire. Tanult fiatalok több pénzt keresnek a külföldiek sofőrjeiként, mint orvosként vagy köztisztviselőként. A jó szándék és az egyes személyek humanitárius munkája ellenére keletkezhetnek nem kívánt mellékhatások.

Kelet-Timorban például, ami Ázsia egyik legszegényebb országa, a napi átlagkereset egy dollár körül van, ennek ellenére Kelet-Timor fővárosa az egyik legdrágább város Ázsiában. A helyi éttermek a legtöbb átlagembernek elérhetetlenek. Olyan nemzetközi dolgozókat szolgálnak ki, akik több mint 200-szorosát keresik a helyi átlagkeresetnek. A helyi szupermarketek árai a hírek szerint egy szinten vannak a londoni és New York-i árakkal.

Vegyük Koszovót, ahol egy helyi sofőr, aki külföldieket szállít ide-oda a fővárosban tízszer annyit kereshet, mint egy egyetemi professzor abban az országban. Egy közelmúltbeli Wall Street Journal-cikk arról számolt be, hogy három évvel a háború vége után az ENSZ Koszovót gyakorlatilag még mindig rendeletekkel irányítja. Ők adják ki a postabélyegeket, a jogosítványokat és hasonlókat, és a helyi parlament döntései semmit sem érnek az ENSZ ellenjegyzése nélkül.

A mi célunk Afganisztánban, hogy a megpróbáljuk elkerülni a függőség kultúrájának megteremtését. A hosszú távú stabilitás nem a nemzetközi erők jelenlétéből fakad, hanem a működő helyi intézmények kifejlesztéséből. Éppen ezért a biztonság területén segítettünk az afgán nemzeti hadsereg kiképzésében. A koalíciós partnereink képezik ki a rendőrséget. A cél az, hogy idő múltával az afgánok vállalják a teljes felelősséget a saját biztonságukért és az országuk stabilitásáért, ahelyett, hogy huzamosabb ideig idegen csapatoktól függenének.

Az elkövetkező időszak előttünk álló kihívása az, hogy hasonló elvek mentén kezdjünk dolgozni, és ezen iránymutatás mentén segítsük az afgán újjáépítést.

Az Egyesült Államok már körülbelül 850 millió dollárt adott erre a célra, és még 3,3 milliárd dollár van elkülönítve az elkövetkező néhány évre. Jelentős beruházás, de még többre van szükségünk a nemzetközi közösségtől.

Ebben az évben bekapcsolódunk egy nagy nemzetközi akcióba, amelynek célja az afgán kormányzat támogatása. Arra törekszünk, hogy eljussunk a kívánt végcélhoz, amikor egy afgán kormányzat megfelelően ki lesz építve ahhoz, hogy a biztonságot és a stabilitást biztosítson az országnak. Néhányan azt kérdezik, hogy az afganisztáni tapasztalatainkból milyen tanulságokat lehet levonni egy esetleges Szaddam utáni Irakra vonatkozóan. Jól hangzik, nem? Szaddam utáni Irak! [taps]

Mint tudják, az elnök még nem hozott döntést arról, hogy mi legyen az Irak elleni erő alkalmazásával, de amennyiben úgy dönt, hogy ez szükséges, az elv érvényes lenne. Irak az irakiaké, és nem akarjuk birtokolni vagy működtetni. A tömegpusztító fegyvereket akarjuk semlegesíteni, és segíteni az irakiaknak az elnyomás alól való felszabadulásban.

Amennyiben az Egyesült Államok koalíciót vezetne hadba Irak ellen – és senkinek se legyen kétsége afelől, hogy ez egy nagy koalíció lenne – két elhatározás mentén tenne így: Olyan sokáig maradni, amíg szükséges, és olyan hamar távozni, amint lehet. [taps]

Együttműködnénk a partnereinkkel, mint ahogyan Afganisztánban is tesszük. Segítenénk az irakiaknak, hogy felállítsák a kormányukat, ami egy olyan egységes államot vezetne, amely nem rendelkezik tömegpusztító fegyverekkel, és nem jelent veszélyt a szomszédaira. És amely tiszteletben tartaná a változatos lakosságának jogait és minden iraki törekvését, hogy szabadságban élhessen, és legyen beleszólása kormánya összetételébe.

A cél nem az lenne, hogy rákényszerítsünk az irakiakra egyfajta amerikai sablont, hanem hogy olyan körülményeket teremtsünk, amelyek között az irakiak a maguk módján képesek kormányzatot teremteni, ahogyan azt az afgánok is tették a loja dzsirgán, ami egy olyan reprezentatív kormányzatot eredményezett, ami egyedülállóan afgán.

De nem szabad alábecsülni a koalíció előtt álló nehézségeket. Iraknak több előnye is van Afganisztánnal szemben. Az egyik az idő. Az afganisztáni cselekményeinket pár hét alatt kellett megterveznünk és végrehajtanunk szeptember 11-e után. Ezzel szemben Irak esetében volt idő felkészülni. Felállítottunk egy Háború Utáni Tervező Irodát, hogy gondolja át a problémákat és koordináljon a koalíciós államok és az amerikai kormányzati szervek között. Franks tábornok egy kormányszervek közötti folyamat keretében már hónapok óta keményen dolgozik ezen.

A második előny az erőforrásoké. Afganisztán szegény ország, amit sok egymást követő háború pusztított – polgárháború és megszállás. Iraknak szolid infrastruktúrája van, működő úthálózattal és [erőforrásokkal], és van olaja, ami a szabad Iraknak lehetővé teszi, hogy talpra álljon.

De hadd tisztázzam: akármi is történik másutt a világban, nem fogjuk Afganisztánt magára hagyni. Afganisztán fontos szövetséges marad, nemcsak a terrorizmusellenes háborúban, hanem a szabadságért és a radikalizmus mérséklődéséért folytatott nagyobb küzdelemben is a muszlim világban.

Amennyiben sikerrel járunk, az afgánok az országuk sorsát a saját kezükbe veszik, kifejlesztik az önkormányzás intézményeit, és visszaszerzik maguknak a helyüket a nemzetközi közösségben, mint annak felelős tagja. Egy ilyen átalakulás véleményünk szerint lehetséges, sok amerikai bátorságának és az áldozatának köszönhetően, akik Afganisztánban szolgáltak, és akik ma is ott szolgálnak. […]